

KOLONOSKOPIA

OPIS BADANIA

Kolonoskopia polega na wprowadzeniu giętkiego aparatu przez kanał odbytu do jelita grubego. Badanie umożliwia uwidocznienie zmian chorobowych takich jak zmiany zapalne jelita, polipy, guzy nowotworowe, zmiany naczyniowe, uchyłki. W razie stwierdzenia obecności zmian patologicznych możliwe jest pobranie materiału do badania mikroskopowego i ewentualne usunięcie niektórych zmian (odcięcie polipa, zniszczenie zmian naczyniowych). Oba zabiegi są zupełnie bezbolesne.

Kolonoskopie przeprowadza się bez, lub w płytkiej analgosedacji (łagodnie działające leki p/bólowe i uspokajające). Odczuwanie bólu jest indywidualne – badanie nie musi, ale może być bolesne, co jest wynikiem wdmuchiwania powietrza do światła jelita, lub pociągania krezki jelita. Dotyczy to szczególnie pacjentów po przebytych zabiegach operacyjnych, ze zrostami w jamie brzusznej. Rzadko nasilenie bólu jest tak duże, że uniemożliwia przeprowadzenie badania do końca.

PRZYGOTOWANIE DO BADANIA

Badanie przeprowadza się po odpowiednim oczyszczeniu jelita za pomocą doustnych płynów czyszczących dostępnych w aptece **NA RECEPTĘ**. Receptę wystawia ośrodek kierujący na badanie. Można ją też uzyskać w rejestracji Centrum. Obecnie zalecanymi preparatami są CitraFleet, Moviprep lub Fortrans, Eziclen.

Zalecenia dietetyczne

Na 2-3 dni przed badaniem nie należy przyjmować produktów zawierających ziarna i pestki, należy w diecie ograniczyć potrawy tłuste, ciężkostrawne. W dniu poprzedzającym badanie można w godzinach rannych spożyć lekkie śniadanie, w dalszej części dnia należy powstrzymać się od przyjmowania posiłków, można pić do woli wodę lub inne płyny (klarowne soki, herbata, bulion). W dniu badania można pić tylko wodę. Na 2-3 godziny przed badaniem należy powstrzymać się od przyjmowania wszystkich płynów w tym wody. W dniu badania należy przyjąć leki stosowane przewlekle.

Pacjenci z cukrzycą zalecane jest wykonanie badania w godzinach rannych, nie należy przyjmować rano doustnych leków przeciwcukrzycowych i insuliny. W razie wątpliwości należy skontaktować się z ośrodkiem wykonującym badanie

Pacjenci z przewlekłymi chorobami -w dniu badania rano należy zażyć przyjmowane przewlekle leki popijając niewielką ilością wody

Pacjenci przyjmujący leki wpływające na krzepnięcie krwi

W przypadku wykonywania kolonoskopii diagnostycznej lub ewentualne z pobraniem wycinków nie ma potrzeby odstawiania leków wpływających na krzepliwość krwi. Wskazane jest jedynie przed badaniem oznaczenie INR u pacjentów przyjmujących leki przeciwkrzepliwe (INR =2,5 do 3,5). Jeśli planowane są procedury zabiegowe np polipektomia postępowanie jest uzależnione od stosowanych leków.

BADANIA W ZNIECZULENIU

Kolonoskopię można przeprowadzić w głębokiej analgosedacji z udziałem anestezjologa (pacjent śpi podczas badania, nie odczuwa żadnych nieprzyjemnych doznań). Badania w znieczuleniu odbywają się tylko w określone dni tygodnia (należy wcześniej zgłosić to w rejestracji). Konieczne może być w tym wypadku wykonanie dodatkowych badań dla osób z przewlekłymi schorzeniami, np TSH dla pacjentów z chorobami tarczycy, kreatyniny i poziomu elektrolitów dla pacjentów z niewydolnością nerek. U pacjentów z poważnymi przewlekłymi chorobami płuc, oskrzeli konieczne jest wykonanie RTG klatki piersiowej, a u pacjentów z nadciśnieniem, niewydolnością krążenia, chorobą niedokrwienną, zaburzeniami rytmu serca konieczne jest wykonanie EKG. Badania są aktualne przez miesiąc. Ponadto pacjenci przyjmujących leki takie jak Sintrom, Acenokumarol, Warfaryna winni mieć aktualny wynik INR (48 godzin). Przed badaniem pacjent wypełnia ankietę anestezyjologiczną i jest konsultowany przez lekarza anestezjologa. Na badanie w znieczuleniu należy zgłosić się z pełnoletnią osobą towarzyszącą.

PRZECIWWSKAZANIA DO BADANIA

Przewlekle choroby takie jak: niestabilna dławica sercowa, niedawno przebyty zawał m. serca, niewyrównana niewydolność krążenia, nieuregulowane ciśnienie tętnicze, istotne zaburzenia rytmu serca, poważne zaburzenia krzepnięcia wynikające z przewlekłych chorób krwi lub chorób wątroby lub przyjmowanych leków, astma oskrzelowa lub POCHP o ciężkim przebiegu, niewydolność oddechowa, niedawno przebyty zabieg operacyjny w obrębie jamy brzusznej, objawy „ostrego brzucha” oraz brak świadomej zgody na badanie gastroduodenoskopii

OBJAWY NIEPOŻĄDANE I POWIKŁANIA

Powikłania zabiegu endoskopowego zdarzają się niezmiernie rzadko -raz na kilka tysięcy badań i należą do nich przedziurawienie ściany jelita, krwawienie, które mogą wymagać zabiegu operacyjnego. Powikłania ogólne zdarzają się jeszcze rzadziej i mogą to być np. zawał m. serca, bóle wieńcowe, zaburzenia rytmu serca, zatrzymanie krążenia, wzrost lub spadek ciśnienia tętniczego, duszność, bezdech, napad padaczki.

POSTĘPOWANIE PO BADANIU

Dyskomfort po badaniu (wzdęcia i kolkowe bóle brzucha) mogą utrzymywać się przez kilka godzin po badaniu i są wynikiem zalegania wprowadzonego podczas badania powietrza. Nie należy wstrzymywać oddawania gazów. Można przyjąć Espumisan. Przez okres kilku dni po badaniu mogą występować luźniejsze stolce, ze śluzem i śladową ilością krwi. Jeśli podawano leki znieczulające nie wolno w dniu badania spożywać alkoholu, prowadzić pojazdów mechanicznych, obsługiwać urządzeń elektromechanicznych ani podejmować czynności prawnych. Pacjent, u którego przeprowadzono badanie w znieczuleniu opuszcza Pracownię pod opieką pełnoletniej osoby towarzyszącej.

Wystąpienie w ciągu najbliższych dni po badaniu takich objawów jak obfite krwawienie z odbytnicy, silne bóle brzucha, twarde, wzdęty brzuch, gorączka, brak perystaltyki jelit, brak oddawania gazów, nudności, wymioty najczęściej świadczy o wystąpieniu poważnych powikłań. Konieczny pilny kontakt z SOR najbliższego Szpitala.

Ankieta i zgoda na badanie

Prosimy o odpowiedź na następujące pytania (właściwą zakreślić kółkiem) w przypadku odpowiedzi TAK – podać szczegóły

Pytania	Odp	Odp	Uwagi Lekarza
Czy występuje u pana/pani nadmierna skłonność do krwawień np. po skaleczeniach, po usunięciu zęba ?	Nie	Tak	
Czy przyjmuje pan/pani leki przeciwkrzepliwe (Sintrom, Acenokumarol, Warfarin, Xarelto, Pradaxa) lub p/łytkowe(Acard, Polocard, Polopiryna, Ticlid, Aclotin, Plavix, Clopidix, Arepelex) ?	Nie	Tak	
Czy występowały u pana /pani reakcje uczuleniowe na leki (antybiotyki, leki p/bólowe), pokarmy?	Nie	Tak	
Czy leczy się pan/pani z powodu chorób układu krążenia takich jak (choroba niedokrwienności m. serca, nadciśnienie tętnicze, niewydolność krążenia, zaburzenia rytmu serca ?	Nie	Tak	
Czy w ciągu ostatniego roku był u pana /pani wykonywany zabieg koronarografii, wszczepienia stentów do naczyń wieńcowych, albo inny zabieg naczyniowy	Nie	Tak	
Czy ma pan/pani wszczepiony stymulator /kardiowerter, sztuczne zastawki serca?	Nie	Tak	
Czy choruje pan/pani na astmę, przewlekłe zapalenie oskrzeli, niewydolność oddechową ?	Nie	Tak	

ZGODA PACJENTA NA BADANIE

Ja..... lat..... pesel.....

Wyrażam dobrowolną zgodę na badanie kolonoskopii i w razie konieczności na dodatkowe procedury endoskopowe, takie jak pobranie wycinków do badania hist.-pat. i polipektomię (usunięcie polipa). Zapoznałem/am się z informacjami zawartymi w ulotce i uzyskałem/am od lekarza mającego przeprowadzić badanie odpowiedzi na wszystkie moje pytania. Wyrażam również zgodę na zastosowanie w razie potrzeby środków uspokajających i p/bólowych (płytkoanalgesja).

.....
data   godz.

.....
Podpis pacjenta

POTWIERDZENIE LEKARZA

Potwierdzam, że pacjent został poinformowany o istocie badania, jego celu i możliwych powikłaniach

.....
data   godz.

.....
Podpis lekarza